

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною освітою

Силабус навчальної дисципліни
«Сучасні програми забезпечення населення лікарськими засобами»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою Одеса, вул. Малиновського, 37
Викладач(-і)	завідувачка кафедри, к.фарм.н., доц. Оксана БЄЛЯЄВА професор кафедри, д.фарм.н., проф. Ліана УНГУРЯН ст. викладач кафедри Ірина ЯЩУК ст. викладач Христина ВОЛОЩУК
Контактна інформація	E-mail: oksana.belyayeva@onmedu.edu.ua ; liana.unguryan@onmedu.edu.ua ; oef@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. Онлайн - консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - є механізми функціонування сучасних програм забезпечення населення лікарськими засобами, їх нормативно-правові та організаційно-економічні засади, а також ключова роль аптечних закладів і фармацевтичних працівників у гарантуванні доступності медикаментів.

Мета дисципліни - формування у здобувачів знань про сучасні програми забезпечення населення лікарськими засобами, механізми реімбурсації та пільгового забезпечення, роль фармацевта у забезпеченні доступності фармакотерапії, а також оволодіння навичками практичної реалізації таких програм в аптечних закладах

Завдання дисципліни:

- формування знань про сучасні державні, регіональні та міжнародні програми забезпечення населення лікарськими засобами, зокрема програму реімбурсації «Доступні ліки»;
- ознайомлення з нормативно-правовими, організаційними та економічними засадами функціонування системи пільгового забезпечення населення та централізованих закупівель лікарських засобів;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною освітою

- визначення соціальної та професійної ролі фармацевтичного працівника у гарантуванні фізичної та економічної доступності фармакотерапії для пацієнтів;
- формування практичних умінь щодо документального супроводу, обліку та реалізації програм лікарського забезпечення безпосередньо в аптечних закладах;
- розвиток навичок комунікації з пацієнтами та взаємодії із суб'єктами системи охорони здоров'я (зокрема НСЗУ та лікарями первинної ланки) під час виконання програм забезпечення ліками.

Очікувані результати:

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- основні принципи державної політики у сфері забезпечення населення лікарськими засобами;
- види та механізми реалізації державних і соціальних програм забезпечення лікарськими засобами;
- основні засади функціонування системи реімбурсації;
- порядок участі аптечних закладів у програмах реімбурсації;
- роль фармацевтичного працівника у реалізації програм забезпечення населення лікарськими засобами;
- основні цифрові інструменти забезпечення лікарськими засобами.

Вміти:

- оцінювати ключові принципи та напрями державної політики у сфері забезпечення населення лікарськими засобами;
- класифікувати види державних, соціальних та регіональних програм забезпечення медикаментами;
- пояснювати засади функціонування системи відшкодування вартості лікарських засобів;
- визначати порядок і правила долучення аптечних закладів до програм реімбурсації та пільгового забезпечення;
- застосовувати знання про обов'язки та функції фармацевтичного працівника під час забезпечення пацієнтів необхідними препаратами;
- використовувати цифрові інструменти, які застосовуються у сфері лікарського забезпечення (електронні рецепти, державні реєстри та платформи НСЗУ).

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень;
- практичні методи: вирішення практичних кейсів, виконання індивідуального завдання.

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять / самостійне опанування матеріалу за темами;
- самостійне виконання індивідуального завдання: розробка, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Державна політика забезпечення населення лікарськими засобами. Державна політика у сфері охорони здоров'я та її складові. Законодавство України та державні стратегії розвитку фармацевтичної галузі. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Економічна та фізична доступність лікарських засобів для населення.

Тема 2. Основи реімбурсації лікарських засобів. Основні принципи фармацевтичної допомоги. Організаційні структури систем реімбурсації. Механізм реімбурсації для аптек та медичних закладів. Міжнародний досвід організації механізмів реімбурсації витрат на лікарські засоби. Функціонування недержавної системи реімбурсації і забезпечення доступності ЛП для населення

Тема 3. Програма «Доступні ліки» в практиці роботи аптечного закладу Категорії лікарських засобів та нозології, включені до програми реімбурсації. Умови участі аптечних закладів у програмі: вимоги Національної служби здоров'я України (НСЗУ), наявність ліцензії, договірні засади та матеріально-технічне забезпечення. Електронний рецепт як основа механізму реімбурсації. Порядок відпуску лікарських засобів за програмою «Доступні ліки» в аптечному закладі. Роль фармацевтичного працівника у реалізації програми «Доступні ліки».

Тема 4. Нормативно-правове регулювання пільгового забезпечення населення лікарськими засобами. Нормативно-правові засади пільгового та безоплатного забезпечення лікарськими засобами. Категорії громадян і захворювання, що дають право на пільги. Порядок виписування та відпуску пільгових рецептів. Електронні інструменти, облік і звітність.

Тема 5. Законодавче регулювання та інституційна структура закупівель в охороні здоров'я. Нормативно-правова база публічних закупівель. Інституційна система державних закупівель. Практичні аспекти проведення процедур та інструменти закупівель. Електронна система Prozorro в сфері охорони здоров'я. Види тендерних процедур (відкриті торги з особливостями, спрощені закупівлі). Електронний каталог Prozorro Market. Специфіка предмета закупівлі. Правило використання Міжнародних непатентованих назв (МНН). Дозування, форми випуску та еквіваленти. Договори керованого доступу (ДКД), як інноваційні інструменти закупівель оригінальних (дороговартісних) лікарських засобів. Роль Державного аудиту та Антимонопольного комітету України (АМКУ). Ризики корупції та способи їх мінімізації.

Тема 6. Програми підтримки пацієнтів та забезпечення лікарськими засобами, ініційовані виробниками. Мета, види та механізми реалізації програм. Програми зниження вартості лікування, підвищення прихильності до фармакотерапії та інформаційної підтримки пацієнтів. Умови участі пацієнтів і аптечних закладів. Роль фармацевтичного працівника. Етичні та правові аспекти реалізації програм підтримки пацієнтів. Види сучасних програм в Україні.

Тема 7. Забезпечення населення лікарськими засобами в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану. Ризики та загрози для забезпечення населення лікарськими засобами. Пріоритети та завдання державної політики у сфері лікарського забезпечення під час воєнного стану/надзвичайних ситуацій. Безперервність постачання та формування резервів: гуманітарна допомога та міжнародне партнерство. Особливості діяльності аптечних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною освітою

закладів в умовах воєнного стану. Логістичні механізми та альтернативні канали постачання ЛЗ. Гуманітарна допомога. Соціальна відповідальності фармацевтичного працівника в екстремальних умовах.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Голованова І.А., Белікова І.В., Ляхова Н.О. Організація та економіка охорони здоров'я: навч. посіб. – Полтава, 2021, 236 с.
2. Методологія ціноутворення на лікарські засоби в системі охорони здоров'я: монографія / В.М. Назаркіна, А.С. Немченко, К.Л. Косяченко, М.М. Бабенко; за наук. Ред. А.С. Немченко.- Київ : «Фармацевт Практик», 2022. – 288 с.
3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання – Х., 2017.
4. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2022. - 94 с.
5. Фармацевтичне право та законодавство: практикум для аудиторної та самостійної роботи для студентів спеціальності 226 «Фармація. Промислова фармація» / Унгурян Л.М., Вишницька І.В., Беляєва О.І. та ін.; під ред. Л.М. Унгурян. Одеса: ОНМедУ, 2021. 62 с.
6. Основи фармацевтичного права. Альбом схем: навч. посіб для студентів вищ.навч.закл. / О.О.Грін.-Ужгород: Видавництво ФОП Сабов А.М., 2020. - 211 с.

Додаткова:

1. Паліативна допомога : організаційні, фармацевтичні та клінічні аспекти знеболення (навчальний посібник). Київ 2019. 138 с.
2. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.
3. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах воєнного стану: аналіз та перспективи. (2023). *Фармацевтичний часопис*, 3, 41-47. <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2022.3.13468>

Електронні інформаційні ресурси:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://moz.gov.ua/>
3. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба) <https://www.dls.gov.ua/>
4. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>
5. Щотижневик «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/>
6. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/>
7. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://likicontrol.com.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуальних завдань;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Ситуаційні завдання не виконує.

Форма підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при

стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною освітою

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.